

Ufattelige verdier også i villaks

Regjeringen la nylig fram sin strategi for mineralnæringen. Mineralressursene skal kartlegges og det skal legges til rette for ny næring, lokal verdiskaping og arbeidsplasser. Næringen skal derfor gis et forutsigbart rammeverk. Men Stortingets særlige prioritering av villaksen i nasjonale laksevassdrag og -fjorder framfor annen aktivitet nevnes ikke. Dette er en viktig del av rammeverket som burde ha vært spesielt omtalt i strategiplanen.

Storingsrepresentant Arne L. Haugen går 18. mars entusiastisk ut i Adresseavisen med omtale av mineralstrategien. I norsk berggrunn skal det ligge verdier for minst 2500 milliarder kroner! Vi deler mye av hans entusiasme, dette gir spennende framtidsutsikter for mange lokalsamfunn. Likevel syns vi det er rart at en tidligere ordfører, fra en kommune hvor utslipp fra en nedlagt gruve truer villaksen i et nasjonalt laksevassdrag, unnlater å dvele over de ekstra strenge miljøkrav som må stilles i hans hjemkommune. Gruva er lagt ned og det er Stortinget som må ta regninga på et par hundre millioner kroner for å beskytte villaksen i Orkla.

Opprettelse av 29 nasjonale laksefjorder og 52 vassdrag er Stortingets viktigste beskyttelsestiltak for villaksen. Virksomhet som kan skade villaksen skal ikke tillates. Regjeringen innrømmer at mange type mineralvirksomhet kan gi uheldige miljøkonsekvenser, men nevner ikke det spesielle hensynet som må tas til villaksen. Næringen gjøres likevel i strategien blant annet oppmerksom på Stortingets spesielle rammevilkår og særlige strenge miljøkrav for utvinning på Svalbard. Villaksen hadde fortjent den samme omtanke. Det er viktig å gjøre mineralnæringen oppmerksom på at det også på fastlands Norge finnes områder hvor Stortinget har prioritert miljøhensyn ekstra høyt, slik som i de nasjonale laksefjorder og -vassdrag.

Regjeringen har store forventninger til at mineralnæringen vil ta ansvar og drive på en miljømessig forsvarlig måte. Satsing på ny teknologi og kunnskap skal hindre skadelige utslipp og miljøkonsekvenser av typen som var vanlige i eldre tider. Ja det tror også vi på, men utviklingen vil gå raskere for enkelte type mineralvirksomhet enn for andre. Villaksen tåler dårlig enkelte stoffer og planlegges utslipp til nasjonale laksefjorder og -vassdrag må det tas ekstra føre-var hensyn. Sunne villaksstammer har stor egenverdi og skal gi opphav til verdiskaping lenge etter at gruver er tømte og lagt ned.

Tone Løvold
Seniorrådgiver

Frode Staldvik
Daglig leder
Kunnskapssenter for laks og vannmiljø